

A. Prinke

Przysieka Stara, pow. Kościan. Stanowisko 4

Informator Archeologiczny : badania 4, 195-196

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rokości 80 cm zbudowany na fundamencie kamiennym, z cegły o wymiarach 29 x 13 x 9 cm przylegał bezpośrednio do fundamentów domniemanego kościoła św. Gotharda. Na północ od w/w muru odsłonięto piwnice północnego skrzydła wirydarza dobudowywanego w XV w. Od strony południowej, natrafiono na fragment posadzki wirydarza zachowanej na przestrzeni 272 cm. Ułożona ona była w jodełkę z cegły palcówki o wymiarach 28 x 13 x 9 cm, w dwóch przypadkach z płytek o wymiarach 26 x 26 x 9 cm. w ćw. II, ar 13 pod posadzką, odkryto schody prowadzące do częściowo zachowanej krypty datowanej na XVI, w., w której znaleziono pozłacany medalion o treści „Johann Ludouicus Trost Renascitur Tub 27 Jun. 1632 Anadocho Johann Ulrico Pregitzero”. Odsłonięto fragmenty murów ścian zewnętrznych i działowych wschodniego skrzydła klasztoru, który w XIV w. przylegał do wirydarza ar. 22—24 i 32—34. W XV w. dobudowano do skrzydła wschodniego drugi budynek klasztorny, którego fundamenty odkryte zostały na arach 24—27 i 34—37. Przeciętą zachowaną wysokość murów wynosi 40—90 cm o szerokości 130 cm. W niektórych działkach natrafiono na fragmenty murów piwnic. Na uwagę zasługuje typowo wczesnogotycki sposób budowania murów: fundamenty z dużych głazów granitowych, warstwa rumoszu ceglanego wiązanego zaprawą wapienną, na tym mur z cegły palcówki układany wątkiem wendyjskim. Zawartość ruchomą warstw średniowiecznych stanowiła ceramika kuchenna i stołowa (m.in. misa z zielonym szkliwem i wyrytym napisem „S + D”), fragmenty naczyń szklanych, monety, kafle i ich fragmenty datowane na XV—XVIII w. oraz płytki posadzkowe i dachówki z gąsiorów. Dokonane odkrycia pozwalają na weryfikację planu inwentaryzacyjnego wykonanego w początku XIX w.

Mury obronne miasta lokacyjnego

Na arach 27 i 37 uchwycone zostały fundamenty szczytowego muru klasztornego zamykającego zespół architektury klasztornej od strony północnej. Fundament tego muru stanowi fragment muru obronnego miasta lokacyjnego, wzniesiony około 1270 roku i włączony w północną ścianę budynku klasztornego. Ściana ta pełniła równocześnie funkcję muru obronnego pomiędzy drugim pierścieniem muru przypuszczalnie położonym w odległości 3 m na północ. Przyszłe badania powinny uściślić kwestię przebiegu murów miasta lokacyjnego.

Planuje się odkryte elementy uczytelnić in situ.

PRZEMYSŁ, ul. Łukasieńskiego patrz neolit

PRZYSIEKA STARA,
pow. Kościan

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Poznaniu

Stanowisko 4

Badania prowadził mgr A. Prinke. Finansował WKZ w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko (kultura łużycka) z okresu halsztackiego i osada otwarta z okresu wczesnego średniowiecza.

Badania ratownicze przeprowadzono na stanowisku położonym pomiędzy Przysieką Polską i Bojanowem Starym na terenie budowy fabryki Materiałów Budowlanych „Przysieka Stara”. Kultura łużycka jest reprezentowana przez 8 grobów ciałopalnych, popielnicowych. Dwa z nich posiadały obwarowanie z kamieni polnych, dwa inne usytuowane były na poziomie rozległego (około 6 x 3 m) bruku kamiennego. Jeden z obiektów miał charakter grobu symbolicznego, nie zawierał bowiem szczątków kostnych. Prócz popielnic i nielicznych przystawek w dwóch grobach odkryto po jednej krótkiej i grubej szpili żelaznej. Odkryte groby sąsiadują od zachodu z rozległym cmentarzyskiem ludności kultury łużyckiej z IV—V okresu epoki brązu (Bruszczewo, pow. Kościan Stanowisko 12).

Znacznie liczniejsze są materiały wczesnośredniowieczne które zalegały w 41 jamach, głównie odpadkowych oraz w 3 skupiskach, będących zapewne pozostałościami zniwelowanej warstwy kulturowej. Osada zajmuje teren 60 x 250 m. Prócz znacznych ilości ceramiki i kości zwierzęcych, uzyskano szereg przedmiotów żelaznych (13 noży, sztylet, 2 ostrogi, 3 krzesiwka, nożyce, rylec i klucz), 2 przęśliki i 3 brązowe kabłączki skroniowe. Na uwagę zasługuje również wydobyty z jam 33 dolny kamień żarnowy (tzw. „leżak”), który spoczywał tam in situ, z całkowicie zachowaną obudową z kamieni polnych, spojonych gliną. Skupisko Nr 1 dostarczyło kilkuset kawałków żużla z dużą zawartością żelaza.

RACIAŻ, pow. Sierpc

(patrz także: Uzupełnienia 69)

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska P.P. PKZ Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Barbara Buczek-Płachtowa. Finansował WKZ w Warszawie. Czwarty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne (X—XII w.).

Prace miały na celu przebadanie zasygnalizowanego w ubiegłorocznych wykopach wjazdu do grodu i rozpoznanie wnętrza grodu. Założono wykop przecinający całą szerokość wału (10 m x 18 m). Wystąpiła w nim krawędź konstrukcji wału oraz układ desek i belek, odbiegający od jego założeń konstrukcyjnych. Ułożone były poprzecznie do szerokości wału i